

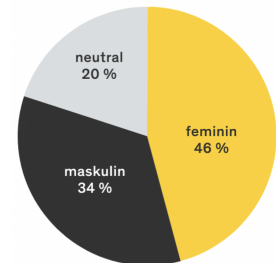
ARTIKEL - ČLENY V NĚMČINĚ (premium Pdf)

★ Ženský rod (DIE)

Pravidlo písmene E

- 46% podstatných jmen je v němčině ženského rodu
- většina slov, která v němčině končí na písmeno E, je ženského rodu

Příklady:

die Frage (*otázka*), die Aufgabe (*úkol*), die Elbe (*Labe*), die Farbe (*barva*), die Chance (*šance*), die Rede (*řeč*), die Tiefe (*hloubka*), die Höhe (*výška*), die Breite (*šířka*), die Größe (*velikost*), die Länge (*délka*), die Strafe (*pokuta*), die Straße (*ulice*), die Hilfe (*pomoc*), die Flagge (*vlajka*), die Reihe (*řada*), die Menge (*množství*), die Droge (*droga*), die Oberfläche (*povrch*), die Woche (*týden*), die Sache (*věc*), die Fremdsprache (*cizí řeč*), die Ursache (*příčina*), die Ruhe (*klid*), die Familie (*rodina*), die Kopie (*kopie*), die Brille (*brýle*), die Jacke (*bunda*), die Socke (*ponožka*), die Lücke (*mezera*), die Apotheke (*lékarna*), die Brücke (*most*), die Marke (*značka*), Filiale (*pobočka*), Langeweile (*nuda*), Stelle (*místo*), Welle (*vlna*), Rolle (*role*), Ausnahme (*výjimka*), Aufnahme (*nahrávka*), Blume (*květina*), Pflanze (*rostlina*), Etage (*poschodí*), Bühne (*podium*), Maschine (*stroj*), Routine (*rutina*), Pfanne (*pánev*), Torte (*dort*), Badewanne (*vana*), Zone (*zóna*), Kneipe (*hosпода*), Lampe (*lampa*), Treppe (*schody*), Stufe (*stupeň, schod*), Etappe (*etapa*), Küche (*kuchyň*), Suppe (polévka), Gruppe (*skupina*), Atmosfäre (atmosféra), Schere (nůžky), Ware (zboží), Ehre (čest), Zigarette (cigareta), Gitarre (kytara), Nase (nos), Krise (krize), Bremse (brzda), Dose (dósa), Kasse (pokladna), Adresse (adresa), Interesse (zájem), Scheiße (hovno), Soße (omáčka), Miete (nájem), Rakete (raketa), Seite (strana), Waffe (zbraň), Karte (karta), Kiste (krabice), Liste (seznam), Küste (pobřeží), Wüste (poušť), Krawatte (kravata), Kette (řetěz), Bitte (prosba), Mitte (střed), Hütte (chata), Schule (škola), Spitze (špička), Jacke (bunda), Kaputze (kapuce), Hose (kalhoty)...a tisíce dalších.

Výjimky:

der Name (*jméno*), **das Ende** (*konec*), das Auge (*oko*), der Käse (*sýr*), der Gedanke (*myšlenka*), das Gemüse (*zelenina*), der Buchstabe (*písmeno*)
das Knie (*koleno*), das Finale (*finále*), das Zuhause (*domov*), der Funke (*jjiskra*)

Speciální případy výjimek:

Osoby: der Kollege (*kolega*), der Experte (*expert*), der Sklave (*otrok*), der Bote (*posel*), der Kunde (*zákazník*), der Neffe (*synovec*), der Junge (*kluk*)

Zvířata: der Affe (*opice*), der Löwe (*lev*), der Hase (*zajíc*), der Rabe (*havran*)

Národnosti: der Tscheche, der Slowake, der Pole, der Deutsche, der Brite, der Bulgare, der Chinese, der Däne, der Finne, der Franzose, der Grieche, der Türke

Dvojitě -EE: der Kaffee (*káva*), der Tee (*čaj*), der Schnee (*sníh*)

Pravidlo koncovek

- podstatná jména končící nějakou z těchto **4 koncovek** budou v němčině vždy ženského rodu
- stejně jako v češtině slova končící koncovkou např. *-ství* jsou středního rodu (to bohatství, to sousedství, to přátelství, to bratrství, atd.) je tomu tak i v němčině

-ung: Abteilung (*oddělení*), Einladung (*pozvánka*), Übung (*cvičení*), Kleidung (*oblečení*), Ausbildung (profesní vzdělávání), Verbindung (spojení), Beziehung (vztah), Prüfung (*prověrka, zkouška*), Bewegung (*pohyb*), Entscheidung (*rozhodnutí*), Bestellung (*objednávka*), Bedeutung (*význam*), Meinung (*názor*), Erziehung (*výchova*), Einstellung (*nastavení, přístup*), Empfehlung (*doporučení*), Störung (*porucha*), Wohnung (*byt*), Versicherung (*pojištění*), Lösung (*řešení*), Führung (*vedení*), Hoffnung (*naděje*), Zeitung (*noviny*), Ordnung (*pořádek*), Leistung (*výkon*), Quittung (*účtenka*), Verletzung (*zranění*), Bestätigung (*potvrzení*), Stimmung (*nálada, atmosféra v místnosti*), Erinnerung (*vzpomínka*), Bemerkung (*povšimnutí*)

-heit: Sicherheit (*jistota*), Gesundheit (*zdraví*), Freiheit (*svoboda*), Frechheit (*drzost*), Gleichheit (*rovnost*), Dunkelheit (*tma*), Anwesenheit (*přítomnost*), Gewohnheit (*zvyk*), Einheit (*jednota*), Faulheit (*lenost*), Vergangenheit (*minulost*)

-keit: Fähigkeit (*schopnost*), Abhängigkeit (*závislost*), Geschwindigkeit (*rychlost*), Tätigkeit (*činnost*), Leichtigkeit (*lehkost*), Wichtigkeit (*důležitost*), Wirklichkeit (*skutečnost*), Ähnlichkeit (*podobnost*), Dankbarkeit (*vděčnost*), Einsamkeit (*samota*)

-schaft: Wissenschaft (*věda*), Wirtschaft (*hospodářství, ekonomika*), Freundschaft (*přátelství*), Leidenschaft (*vášeň*), Meisterschaft (*mistrovství*), Eigenschaft (*vlastnost*)

Slova latinského původu

- podstatná jména končící nějakou z následujících 4 koncovek budou v němčině vždy ženského rodu
- všimněte si, že se jedná o slova "latinsky/učeně" znějící
- pomocí těchto slov si můžete snadno rozšířit slovní zásobu. Jejich podobnost s češtinou je více než zjevná.

-tion (česky CE): Institution, Revolution, Evolution, Option, Kommunikation, Kombination, Reinkarnation, Vibration, Generation, Regeneration, Konfrontation, Präsentation, Position, Funktion, Emotion, Rekonstruktion

-sion (česky ZE): Vision, Aversion

-ität (česky TA): Universität, Authentizität, Popularität, Originalität, Neutralität, Vitalität, Spiritualität, Rivalität, Priorität, Intensität, Effektivität, Nervosität, Aggressivität

-ik (česky KA): Musik, Kritik, Republik, Panik, Technik, Fabrik, Mathematik, Problematik

-ie (česky IJE): Biologie, Polygamie, Fotografie (ale das Foto, stejně jako česky to Foto a ta Fotka), Melodie, Strategie, Ideologie, Ökologie, Allergie, Sympathie, Familie, Folie, harmonie, Therapie, Kopie, Theorie, Euphorie, Demokratie,

★ Střední rod (DAS)

Pravidlo koncovek

- podstatná jména končící na koncovku -nis jsou v němčině převážně středního rodu
- je potřeba říct, že narozdíl od koncovek ženského rodu, má nemálo výjimek

-nis: das Geheimnis (*tajemství*), das Ergebnis (*výsledek*), das Verhältnis (*poměr*), das Erlebnis (*zážitek*), das Gefängnis (*vězení*), das Missverständnis (*nedorozumění*), das Bedürfnis (*potřeba*), das Gleichnis (*podobensví*), das Gedächtnis (*paměť*), das Zeugnis (*vysvědčení*, certifikát), das Bekenntnis (*vyznání*), das Geständnis (*příznání*)

Výjimky: die Erlaubnis (*povolení*), die Wildnis (*divočina*), die Kenntnis (*znalost*)

Zdrobňování

- v němčině se podstatná jména po zdrobňení přesunou VŽDY do středního rodu. Tedy i když je slovo pes (der Hund) mužského rodu, bude slovo pejsek (das Hündchen) rodu středního
- to platí pro obě koncovky, kterými v němčině zdrobňujeme tedy: **-lein, -chen**

- **-chen:** das Mädchen (*holčička*), das Hähnchen (*kuře*), das Häuschen (*domeček*), das Päckchen (*balíček*), das Kartonchen (*kartóneček*), das Sträßchen (*ulička*), das Brötchen (*houska*)

- **-lein:** das Fräulein (*slečna*), das Büchlein (*knížka*), das Tischlein (*stoleček*), das Küchlein (*koláček*, *buchtička*), das Bächlein (*potůček*)

Tvoření podstatných jmen ze sloves

- je proces, při kterém tvoříme ze sloves podstatná jména
- např.: létat je sloveso a my z něho můžeme vytvořit dvě podstatná jména: ten let a to létání (der Flug und das Fliegen). Ten první způsob (let-der Flug) by se dal označit za jednorázovou činnost a ten druhý (das Fliegen-létání) za činnost dlouhodobou.
- právě ona druhá možnost bude v němčině v 99% případů středního rodu a my ji snadno poznáme podle toho, že **takové podstatné jméno bude svým tvarem naprosto odpovídat slovesu (fliegen - das Fliegen, rauchen - das Rauchen, essen - das Essen)**. BUde jen přirozeně začínat velkým písmenem (jedná se o podst.jm.)

Pokud vidíme podstatné jméno, které svým tvarem NAPROSTO odpovídá slovesu, můžeme si být téměř vždycky jisti, že se bude jednat o střední rod!!!

Příklady: rauchen (*kouřit*) - das Rauchen (*kouření*), leben(*žít*) - das Leben (*život*, doslova *žití*), rennen(*závodit*)- das Rennen(*závod*, doslova *závodění*), kochen (*vařit*) - das Kochen (*vaření*), essen (*jíst*) - das Essen (*jídlo*, *jezení*)

Vyjímky: glauben (*věřit*) - der Glauben (*víra*), braten (*smažit*) - der Braten (*pečeně*)

Další příklady zpodstatňování sloves (všimněte si členů u krátké vs. dlouhodobé činnosti)

fliegen		
fliegen	létat	sloveso
das Fliegen	létání	dlouh.čin.
der Flug	let	jednor.čin.
der Flieger	letec	činitel

tanzen		
tancovat	tanzen	sloveso
tancování	das Tanzen	dlouh.čin.
tanec	der Tanz	jednor.čin.
tanečník/ce	der Tänzer	činitel

Das Fliegen über das Meer macht mir Angst. Létání přes moře mi nahání strach.
 Der Flug aus Italien war sehr angenehm. Let z Itálie byl příjemný.
 Das Tanzen auf dem Tisch ist peinlich. Tancování na stole je trapné.

schlafen		
spát	schlafen	sloveso
spaní	das Schlafen	dlouh.čin.
spánek	der Schlaf	jednor.čin.
späc	der Schläfer	činitel

atmen		
dýchat	atmen	sloveso
dýchání	das Atmen	dlouh.čin.
dech	der Atem	jednor.čin.
dýchající	der Atmer	činitel

Das Schlafen auf der Arbeit ist nichts für mich. Spaní v práci není nic pro mě.
 Warum ist der Schlaf so wichtig? Proč je spánek tolik důležitý?
 Das Atmen beim Sport spielt eine grosse Rolle. Dýchání při sportu hraje důležitou roli.
 Willst du essen? Willst du etwas zum Essen? Ich möchte etwas zum Trinken.

essen		
jíst	essen	sloveso
jezení	das Essen	dlouh.čin.
jídlo	xxx	jednor.čin.
jedlík	der Esser	činitel

rennen		
závodit	rennen	sloveso
závodění	das Rennen	dlouh.čin.
závod	xxx	jednor.čin.
závodník	Renner(fahr)	činitel

Das Essen war sehr lecker. To jídlo bylo velmi chutné.
 Wer hat das Rennen gewonnen? Kdo vyhrál ten závod?

Pozn.: tam kde podst.jm. kopíruje svým tvarem sloveso (2.řádek v tabulkách) je vždy DAS
 Zároveň si všimněte, že němčina nemá vždy onu jednorázovou činnost. Například slovo *Jídlo*
 jako takové v němčině neexistuje. Němci říkají doslova *Jezení*. Stejně je tak tomu u závodu -
 němčina říká v podstatě *Závodění* a mně to přijde zajímavé.

★ Mužský rod (DER)

- mužský rod nemá vyloženě sadu pravidel, které by nám 100% zaručovala, že se jedná o člen DER
- spíše bychom se jedná o **podobné skupiny slov**, které jsou typicky mužského rodu. Takovými skupinami jsou například:

Skupiny slov

Povolání: der Lehrer (učitel), der Mechaniker (mechanik), der Maler (malíř), der Geschäftsführer (vedoucí), der Kaufman (obchodník), der Tischler (stolář), der Maurer (zedník)
Pozn.: profese mají samozřejmě i svoji ženskou obdobu (die Lehrerin, die Mechanikerin, die Malerin, die Pilotin, die Kauffrau, apod.)

Funkce: der Zeuge (svědek), der Kollege (*kolega*), der Experte (*expert*), der Sklave (*otrok*), der Bote (*posel*), der Kunde (*zákazník*), der Neffe (*synovec*), der Junge (*kluk*)
Pozn.: jak vidíme, zde nemusí jít nutně o profese (svědek)

Národnosti: der Tscheche, der Slowake, der Deutsche, der Schweizer, der Slawe (slovan)
Pozn.: I zde má němčina samozřejmě svou ženskou podobu, die Tschechin, die Slowakin, die Deutsche, die Schweizerin, die Slawin

Činitel, konatel

- stojan stojí, držák drží, tiskárna tiskne. Tyto pojmy se v jazyce nazývají činitelé (činí onu činnost)
- např.: der Ständer (stojan) od stehen, der Hälter (držák) od halten, der Drucker (tiskárna) od drucken, atd.
- tato podstatná jména se v jazyce nazývají **činitelé** (činí onu činnost -> držák drží, stojan stojí, atd.) a jsou **dobrym indikátorem mužského rodu**

Příklady:

der Kugelschreiber (propiska) od schreiben, der Kocher (vaříč) od kochen, der Hammer (kladivo) od hämmern, der Hocker (stolička) od hocken (dřepět), der Helfer (pomocník) od helfen, atd.

Pozn.: jelikož většina takových činitelů končí koncovkou -ER, mají lidé někdy pocit, že právě koncovka -er je spolehlivým indikátorem mužského rodu. Podívejte se však na následující slova:

Koncovka -er výjimky: das Fenster (okno), das Wetter (počasí), das Messer (nůž), die Opfer (oběť), das Wasser (voda)

★ Speciální případy (DER, DIE, DAS)

Slova, která mění členy v závislosti na významu

der See (jezero) Ich möchte einmal den Baikalsee sehen. Jednou bych chtěl vidět Bajkalské jezero.

die See (moře) Wir fahren an die Ostsee. Jedeme k Baltskému moři.

das Böse (zlo) Die Geschichte erzählt von einem Kampf zwischen dem Guten und dem Bösen. Příběh vypráví o souboji dobra a zla.

Obwohl er das Böse in der Welt sah, behielt er seinen Glauben an das Gute. I když viděl ve světě zlo, podržel si svou víru v to dobré.

der Böse (ďábel) Der Böse wird in der Offenbarung als Drache beschrieben, der am Ende der Zeiten besiegt wird. Ďábel bývá ve zjeveních popsán jako drak, který bude na konci času poražen.

der Leiter (vedoucí) Wer ist der Leiter des Projekts? Kdo je vedoucí projektu?

die Leiter (žebřík) Bringe die Leiter aus dem Keller. Přines ten žebřík ze sklepa.

Pozn.: jestli někdo přemýšlí, jak se tedy řekne *ta vedoucí (paní šéfová)* tak je to die Leiterin.

der Gehalt (obsah) Was ist der Gehalt an Vitaminen in Gemüse? Jaký je obsah vitamínů v zelenině?

das Gehalt (mzda) Sein Gehalt wurde monatlich auf sein Bankkonto überwiesen. Jeho měsíční mzda byla měsíčně převáděna na jeho bankovní konto.

In vielen Ländern ist das durchschnittliche Gehalt in Großstädten höher als in ländlichen Gebieten. V mnoha zemích je průměrný plat ve velkých městech vyšší než na venkově.

Koncovky s nízkým zastoupením v jazyce

-kunft: die Herkunft (původ), die Zukunft (budoucnost), die Unterkunft (ubytování), die Ankunft (příjezd)

-tum: das Christentum (křesťanství), das Eigentum (vlastnictví), das Besitztum (majetek), das Bürgertum (buržoazie)

Pozn.: der Reichtum (bohatství)

Anglická slova, slova cizího původu

- někdy člověk zaslechne teorii, že například všechna anglická (nebo cizí) slova v němčině jsou rodu ženského. Někdo zase tvrdí že středního. Nic takového ale není pravda.

Příklady: die E-Mail, der Song, die Band (kapela), das Ticket (vstupenka), das Date (rande), das Timing, der Fan (fanoušek), die Party, die App (apka), der Computer, atd.

JAZYKY
pro BOHÉMY